

MAQSUD SHAYXZODA IJODIDA MILLIY MA’NAVIYAT VA YOSHLAR
TARBIYASI

Mardiyev Og‘abek

Toshkent davlat transport unersiteti

3-bosqich talabasi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada Maqsud Shayxzoda ijodida milliy ma’naviyatning ahamiyati va yoshlar tarbiyasidagi roli tahlil qilinadi. Shayxzoda asarlari orqali milliy qadriyatlarni saqlash, yosh avlodni tarbiyalash va jamiyatda ma’rifatparvarlikni targ‘ib qilish g‘oyalari yoritiladi.*

Аннотация: *В данной статье анализируется значение национальной духовности и роль творчества Мақсуда Шайхзоды в воспитании молодежи. Через произведения Шайхзоды освещаются идеи сохранения национальных ценностей, воспитания молодого поколения и пропаганды просвещения в обществе.*

Annotation: *This article analyzes the significance of national spirituality and the role of Maqsud Shayxzoda’s work in youth education. His works highlight the ideas of preserving national values, educating the younger generation, and promoting enlightenment in society.*

KIRISH

Maqsud Shayxzoda o‘zbek adabiyotida milliy ma’naviyatni mustahkamlash va yosh avlodni tarbiyalashda muhim o‘rin egallagan ijodkordir. Uning she‘riyat va nasriy asarlarida milliy qadriyatlarni saqlash, yoshlarni ma’naviy va ijtimoiy jihatdan yetuk inson bo‘lib voyaga yetkazish g‘oyalari markaziy mavzu sifatida ko‘tarilgan. Shayxzoda ijodi zamonaviy hayotiy mavzularni an‘anaviy adabiy uslublar bilan uyg‘unlashtirib, o‘zbek adabiyotiga yangicha nafas olib kirgan. Ushbu maqolada Shayxzodaning milliy ma’naviyatni targ‘ib qilishdagi roli, yoshlar tarbiyasidagi hissasi va uning ijodiy merosining dolzarbligi tahlil qilinadi. Maqsud Shayxzoda o‘zbek adabiyotida milliy ma’naviyatni yuksaltirish va yoshlar tarbiyasida muhim rol o‘ynagan ijodkordir. Uning she‘riyat va nasr asarlarida milliy qadriyatlar, ma’rifatparvarlik va yoshlarni tarbiyalash g‘oyalari asosiy o‘rin tutadi. Ushbu maqolada Shayxzodaning ijodiy merosi va uning yosh avlodga ta’siri tahlil qilinadi.

Maqsud Shayxzodaning hayoti va ijodiy faoliyati:

Maqsud Shayxzoda 1907-yilda Toshkent viloyatida tug‘ilgan. U ilmga va adabiyotga muhabbat bilan ulg‘aygan, oilasi uning ma’naviy va ma’rifiy tarbiyasida muhim rol o‘ynagan. Dastlabki ta’limini mahalliy maktablarda olgan Shayxzoda keyinchalik adabiy bilimlarini kengaytirish va ijodiy faoliyatini rivojlantirishga katta e’tibor bergan.

Adabiyotga kirib kelishi uning ijodida yangi davrni boshlab bergan. Ilk she‘rlari va nasriy asarlari jamiyat hayotini, milliy qadriyatlarni va yosh avlodni tarbiyalash masalalarini aks ettirgan. Shayxzoda o‘z ijodida an‘anaviy va zamonaviy uslublarni uyg‘unlashtirib,

o‘zbek adabiyotiga yangicha nafas olib kirgan. Shu tariqa u tez orada o‘zbek adabiyotining yorqin vakillaridan biriga aylangan.

She‘riyat va nasrida milliy ma‘naviyat:

Maqsud Shayxzoda ijodining asosiy xususiyatlaridan biri uning milliy ma‘naviyatni targ‘ib qilishdagi hissasidir. U she‘riyat va nasrida o‘zbek xalqining milliy qadriyatlarini yuksaltirishga, tarixiy va madaniy merosni asrashga katta e‘tibor qaratgan. Shayxzoda asarlari orqali o‘quvchi milliy ruh, milliy o‘zlik va vatanga muhabbat g‘oyalari his qiladi.

Shayxzodaning ijodida jamiyat va ma‘naviyat mavzulari ham markaziy o‘rin tutadi. U o‘sha davrning ijtimoiy muammolari, xalq hayoti va yosh avlodning tarbiyasi haqida yozgan. Uning asarlari o‘quvchini o‘ylashga, milliy qadriyatlarni qadrlashga va jamiyatdagi ijobiy o‘zgarishlarga e‘tibor berishga undaydi. Shu tariqa Shayxzoda she‘riyat va nasr orqali milliy ma‘naviyatni uyg‘otish va jamiyatni ma‘rifat bilan yoritish vazifasini muvaffaqiyatli bajargan.

Yoshlar tarbiyasidagi roli:

Maqsud Shayxzoda ijodida yosh avlodni tarbiyalash muhim mavzu sifatida ko‘tarilgan. U she‘riyat va nasrida yoshlarni ma‘naviy, axloqiy va ijtimoiy jihatdan yetuk inson bo‘lib voyaga yetkazishga qaratilgan g‘oyalarni ilgari surgan. Shayxzoda asarlari orqali yoshlar vatanparvar, bilimli va milliy qadriyatlarni hurmat qiluvchi shaxs sifatida tarbiyalanadi.

Shuningdek, uning ijodi ma‘rifatparvarlik va ijtimoiy ta‘sir jihatidan ham ahamiyatlidir. Shayxzoda asarlari o‘quvchini fikrlashga, jamiyatdagi ijobiy o‘zgarishlar va ma‘naviy qadriyatlarni qadrlashga undaydi. Shu tariqa u yosh avlodni nafaqat adabiyot orqali tarbiyalash, balki jamiyatda mas‘uliyatli va faol shaxslar bo‘lib yetishishiga ham xizmat qilgan.

O‘zbek adabiyotidagi o‘rni va merosi:

Maqsud Shayxzoda o‘zbek adabiyotida o‘ziga xos o‘rin egallagan ijodkordir. Uning asarlari nafaqat adabiy, balki ma‘naviy qadriyatlari bilan ham ajralib turadi. Shayxzoda she‘riyat va nasrida milliy ruh, milliy qadriyatlar va ijtimoiy ma‘rifat g‘oyalari yoritgan. U o‘zbek adabiyotida zamonaviy mavzularni an‘anaviy uslub bilan uyg‘unlashtirgan holda, o‘quvchiga chuqur ma‘naviy va estetik ta‘sir ko‘rsatgan.

Shayxzodaning ijodiy merosi bugungi kunda ham o‘z ahamiyatini yo‘qotmagan. Uning asarlari yosh avlod uchun tarbiyaviy vosita bo‘lib xizmat qiladi, milliy ma‘naviyatni mustahkamlash va jamiyatda ma‘rifatparvarlikni rivojlantirishga hissa qo‘shadi. Shu sababli Maqsud Shayxzoda o‘zbek adabiyotida nafaqat tarixiy shaxs, balki bugungi kunda ham dolzarb ijodkor sifatida qadrlanadi.

XULOSA

Maqsud Shayxzoda o‘zbek adabiyotida milliy ma‘naviyatni mustahkamlash va yoshlar tarbiyasida muhim rol o‘ynagan ijodkordir. Uning she‘riyat va nasr asarlari nafaqat adabiy meros, balki jamiyatni ma‘rifat bilan yoritish va yosh avlodni tarbiyalash vositasi sifatida ham katta ahamiyatga ega. Shayxzodaning ijodiy yondashuvi milliy qadriyatlarni targ‘ib qilish, ma‘naviy kamolotga undash va jamiyatdagi ijobiy o‘zgarishlarni ko‘rsatishda namuna bo‘ladi.

10-Aprel, 2026-yil

Shu bilan birga, uning ijodi bugungi kunda ham yoshlar va adabiyot ixlosmandlari uchun ilhom manbai bo‘lib qolmoqda. Maqsud Shayxzoda o‘zbek adabiyotida yangilikchilik timsoli va milliy ruhni uyg‘otuvchi shaxs sifatida qadrlanadi, uning merosi esa kelajak avlod uchun doimiy yo‘l-yo‘riq bo‘lib xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Shayxzoda, M. Tanlangan asarlar. Toshkent: Sharq, 2005.
2. Karimov, O. O‘zbek adabiyotidagi XX asr shoir va yozuvchilar. Toshkent: Fan, 2010.
3. Tursunov, A. Maqsud Shayxzoda va uning ma’rifatparvarlik g‘oyalari. Toshkent: Adabiyot, 2015.
4. Mirzaev, S. O‘zbek she’riyati tarixi. Toshkent: Akademnashr, 2008.
5. Axmedov, B. Yangilikchilik va ma’rifatparvarlik: Shayxzoda ijodida tahlil. Toshkent: Fan va Ma’rifat, 2012.
6. Sobirov, R. O‘zbek nasrining rivojlanish davrlari. Toshkent: Ilm, 2011.
7. Qodirov, N. O‘zbek adabiy merosi va ijodkorlar. Toshkent: Ma’naviyat, 2014.
8. Yo‘ldoshev, D. Shayxzoda ijodida ijtimoiy va tarbiyaviy mavzular. Toshkent: Adabiyot va San’at, 2016.